2025-87-RE

Causa 2025-87-RE

(Llobera Farré c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 577-2025. Recurs d'empara

Aute del 17 de novembre del 2025

BOPA núm. 141, del 26 de novembre del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 24 d'octubre del 2025, per la representació processal de la Sra. Margot Llobera Farré, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració del dret esmentat;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. L'11 de març del 2020, la Sra. Margot Llobera Farré va presentar una querella criminal contra persona desconeguda per un presumpte delicte d'injúries greus i de difamació feta amb publicitat. Aquesta querella va ser complementada mitjançant un escrit del 28 de maig del 2020 per la presumpta comissió de delictes de maltractament i de discriminació.

1.2. El 10 de juny del 2020, la Secció d'Instrucció 2 de la Batllia va admetre a tràmit parcialment la querella, però va desestimar l'admissió de l'acció en relació amb els delictes de difamació amb publicitat i d'injúries greus.

1.3. Arran de diversos informes policials, el 23 de setembre del 2022, la representació processal de la recurrent va sol·licitar la pràctica de diverses diligències d'instrucció.

1.4. Per escrits del 26 de gener del 2023, de l'1 d'agost del mateix any, del 12 de gener del 2024 i del 10 d'octubre d'aquest mateix any, la representació processal de la recurrent va insistir respecte de la pràctica de les diligències d'instrucció sol·licitades, sense que a data d'avui aquestes hagin estat efectuades.

1.5. Arran d'una ampliació de querella, efectuada el 18 de març del 2024, complementada el 24 d'abril del mateix any, per la presumpta concurrència dels delictes de violència de gènere i de discriminació, la causa va ser atribuïda a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia.

1.6. El 6 de desembre del 2024, la representació processal de la Sra. Margot Llobera Farré va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la jurisdicció ordinària en el marc de la causa Diligències Prèvies núm. 8000010/2024, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

1.7. El 17 de febrer del 2025, el Tribunal Constitucional va dictar una sentència mitjançant la qual decidia estimar aquest recurs d'empara, declarar que s'havia vulnerat el dret de la recurrent a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució; comminava la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia que adoptés, en un termini màxim de sis mesos, prorrogable per decisió fonamentada en Dret per altres sis mesos, les mesures que estaven en l'àmbit de les seves competències per fer cessar la vulneració d'aquest dret fonamental; i, declarava que la recurrent tenia dret a ser indemnitzada en la quantia que determinés la jurisdicció ordinària mitjançant el procediment adient.

1.8. El 24 d'octubre del 2025, la representació processal de la Sra. Margot Llobera Farré va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

1.9. Mitjançant providència, el Tribunal Constitucional va sol·licitar a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia la tramesa de les actuacions i, el 27 d'octubre del 2025, es va informar que, el 23 de gener del 2025, aquesta Secció havia dictat un aute (notificat a la representació processal de la recurrent, el 5 de febrer del mateix any) que decidia la seva inhibició per manca de competència per raó de la matèria i el retorn de les actuacions davant la Secció d'Instrucció 2, i, adjuntava una còpia d'aquest aute.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

"*PRIMERA- Que, en data de 17 de febrer del 2025, va recaure per part d'aquest M. I Tribunal una resolució (....) amb el número de causa 2024-82-RE, mitjançant el qual admetia a tràmit el recurs*

d'empara, comminant a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia que adopti, en un termini màxim de sis (6) mesos, prorrogable per decisió fonamentada en Dret per altres sis mesos, les mesures que estan en l'àmbit de les seves competències per fer cessar la vulneració del dret fonamental a la dilació indeguda derivat del dret a la jurisdicció de l'art. 10 de la constitució d'Andorra. Adjunto al present recurs l'Aute referenciat.

El procediment en qüestió es va iniciar en data de 11 de març del 2020 i actualment esta en Diligències Prèvies sense constar encara cap declaració per part dels eventualment implicats.

SEGON.- Que, havent passat més de vuit (8) mesos des de la resolució d'aquest M. l Tribunal, s'ha procedit a declarar competent l'Oficina d'Instrucció 4 i ha derivar les declaracions sol·licitades per aquesta part al Servei de Policia.

Voldria destacar malgrat no sigui motiu d'empara que s'ha derivat al Servei de Policia dites declaracions quan hi ha membres del cas del mateix Servei de Policia presumptament implicats. El motiu d'empara és que havent-se escolat els 6 mesos, la instrucció justament comença, no constant encara en Autes que s'hagi practicat cap declaració.

En humil opinió d'aquesta part, hagués estat més adequat des del punt de vista processal, que hagi estat la pròpia Batllia a través de l'Oficina Judicial qui hagués citat directament als sospitosos per prendre declaració que no pas derivat dit acte d'instrucció tant delicat al propi Cos de Policia, en el que desconeixem quan i com es practicaran dites declaracions més encara quan s'ha trigat prop de tres (3) anys a prendre la decisió de citar a les persones senyalades per la seva declaració.

No consta en Autes tampoc cap Aute motivat que justifiqui la dilació d'aquest procediment. Procedeix admetre a tràmit el present recurs d'empara, incoar el procediment establert en la llei del Tribunal Constitucional, admetre'l, i declarar la vulneració de l'art. 10, dret a la jurisdicció en la seva vessant a la dilació indeguda".

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració del dret esmentat.

2.2. Argumentació de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia

- La Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia exposa que, atès que el contingut de les publicacions i de les històries dels perfils d'Instagram que es refereixen a la querellant eren d'un marcat caire sexista i es burlaven de la seva condició de dona, i els insults que es proferien contra ella pretenien lesionar la seva dignitat, menyspreant-la, atemptant contra la seva pròpia estima i alhora aconseguir que perdés els seus patrocinadors, la Secció d'Instrucció 2 de la Batllia es va inhibir del coneixement de la causa.

- No obstant això, segons la jurisprudència dels tribunals andorrans, la violència de gènere ha estat definida a nivell internacional, per l'Organització de les Nacions Unides, com també per l'Organització Mundial de la Salut, com tots aquells actes lesius, dirigits contra una persona o un grup de persones per raó del seu gènere, i que té l'origen en la desigualtat del mateix, l'abús de poder i l'existència de normes perjudicials.

- Ara bé, aquest no és el bé jurídic que protegeix el delicte de discriminació, previst a l'article 338.1 b) del Codi penal, que disposa que "*Ha de ser castigat amb pena de presó de tres mesos a tres anys qui per raó d'un mòbil discriminatori (..) b) Injurii públicament, calumnii, difami o amenaci una persona o un grup de persones (..)*".

- D'acord amb la jurisprudència reiterada del Tribunal de Corts, aquest delicte s'emmarca en el Títol XVIII del Codi penal: Delictes contra la Constitució, la qual, en el seu article 6, estableix que totes les persones són iguals davant la llei i que ningú no pot ser discriminat per raó de naixement, raça, sexe, origen, religió, opinió, o qualsevol altra condició personal o social. Així doncs, el bé jurídic protegit és el dret a la igualtat.

- En aquest cas, la conducta presumptament observada és aquella prevista a l'apartat b) del referit article, de forma que l'element objectiu del tipus és la injúria, entesa com a acció executada o expressió proferida amb menyspreu d'una persona. I que, endemés, ha d'estar feta amb publicitat.

- Pel que fa a l'element subjectiu del tipus, és la voluntat de distingir de forma pejorativa, de menysprear una persona, per les raons que consten enumerades, en exigir-se un "*mòbil discriminatori*", definit a l'article 30.6 del Codi penal: "*Constitueix mòbil discriminatori el tracte desfavorable, d'inferioritat o excloent que es dona a una persona o un col·lectiu per raó de naixement, nacionalitat o manca de nacionalitat, origen racial o ètnic, sexe o gènere femení, religió, convicció o opinió filosòfica, política o sindical, llengua, edat, discapacitat, orientació sexual, identitat o expressió de gènere, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social*".

- Conclou que hi ha un element típic comú que concorre en ambdós preceptes penals, que és el d'actuar per un mòbil discriminatori. Això comporta la necessitat d'establir, d'una forma raonada i lògica, la motivació concreta del subjecte que acciona, i donat que aquesta s'emmarca en la seva esfera interna, s'haurà d'atendre als elements perifèrics que hagin pogut influir en l'ànim de l'autor dels fets, és a dir, tenir en compte si l'origen del conflicte és un altre, diferenciat de la condició de la persona ofesa.

- Considera que, en aquest cas, no es pot afirmar que els actors actuïn motivats únicament per un mòbil discriminatori, com és el sexe de la querellant i la seva condició de dona. Les publicacions injurioses en relació amb la querellant no se'n deriven, únicament, per la seva condició de ser dona, sinó que denoten un explícit rebuig i intolerància, centrada en l'activitat professional que aquesta pretén exercir, i fent expressa menció, remissió i atribució d'actuacions expressament sexualitzades, en termes de cosificació de la dona. I aquest tipus d'accions, per la seva concreció i possibilitat d'individualització, respecte d'altres amb una motivació discriminatòria intrínseca, tenen expressament configurada la seva resposta penal en l'article 114 bis, apartat 1, del Codi penal, davant la protecció, en aquest supòsit, subsidiària o residual, que proporciona el delicte de discriminació, previst a l'article 338 del mateix text legal.

- Així, en aquest cas, de conformitat amb el principi d'especialitat penal i de l'aforisme llatí jurisprudencial *lex especiali derogat legi generale*, ha de prevaler la protecció penal inherent a l'article 114 bis, apartat 1, del Codi penal, en recollir, específicament, la violència física o psicològica, basada en una discriminació per motiu de sexe o de gènere, envers una dona. Allò que exclou, consegüentment, la presumpta concurrència del delicte de discriminació, previst a l'article 338 del Codi penal.

- Per aquests motius, no admet a tràmit l'escrit d'ampliació de la querella pel que fa al delicte de discriminació, tipificat a l'article 338 del Codi penal, i s'inhibeix per raó de matèria del coneixement de la causa, retornant les diligències prèvies a favor de la Secció d'Instrucció 2 de la Batllia.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. La part recurrent en empara, és a dir, la Sra. Margot Llobera Farré, estima que s'ha vulnerat el seu dret a la jurisdicció, protegit a l'article 10 de la Constitució, i, més concretament, el seu dret a un judici de durada de raonable. La recurrent demana que aquest Tribunal declari la vulneració del dret esmentat.

3.2. El 17 de febrer del 2025, aquest Tribunal va pronunciar una sentència mitjançant la qual comminava -entre altres extrems- la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia que adoptés, en un termini màxim de sis mesos, prorrogable per decisió fonamentada en Dret per altres sis mesos, les mesures que estaven en l'àmbit de les seves competències per fer cessar la vulneració del dret fonamental a un judici de durada raonable.

La recurrent s'alça ara genèricament contra la inactivitat de la Batllia perquè, d'ençà la sentència esmentada, no s'havia pres declaració a cap de les persones eventualment implicades.

El Tribunal no posa en dubte aquesta afirmació i tampoc troba normal que la instrucció no estigui encara conclosa (aparentment) malgrat l'admissió a tràmit, almenys, de la querella criminal presentada el 28 de maig del 2020. Tot i així, el recurs d'empara és clarament inadmissible a tràmit.

D'una banda, si considerem que el recurs d'empara es dirigeix contra la manca d'execució de la sentència del 17 de febrer del 2025, resulta ser que la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va emetre un aute del 23 de gener del 2025, notificat al lletrat de la recurrent, el 5 de febrer del mateix any, sobre la base del qual no admetia a tràmit l'escrit d'ampliació de la querella relatiu al delicte de discriminació, s'inhibia, per raó de la matèria, del coneixement de la causa i retornava les diligències a la Secció d'Instrucció General 2 de la Batllia. Per tant, no es pot fer altra cosa que constatar que la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va adoptar una decisió -malgrat no ser necessàriament favorable a la recurrent (tampoc sabem si es va recórrer)- i aquest Tribunal lamenta profundament que la representació processal de la recurrent no ens ho comuniqués abans que adoptéssim la nostra sentència. Això podria ser considerat com a un abús de dret, però ateses les circumstàncies excepcionals del cas, ho atribuirà a un mer descuit.

D'altra banda, aquest Tribunal tampoc està en mesura d'apreciar si la Secció d'Instrucció General 2 de la Batllia ha comès una inactivitat (recordem que ja consta una primera condemna respecte de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 sobre aquest extrem per part d'aquest Tribunal, inclòs un reconeixement de responsabilitat patrimonial), perquè ni consta mínimament acreditada una inactivitat suficient del batlle competent i, ni tan sols, una sola queixa dirigida a l'autoritat judicial competent, la qual ha de poder tenir sempre l'ocasió de pronunciar-se sobre la protecció del dret, la lesió del qual s'addueix en empara (article 88.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

3.3. Les consideracions exposades en el fonament de dret anterior justifiquen la inadmissió a tràmit del recurs d'empara per manca manifesta de contingut constitucional (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2025-87-RE interposat per la representació processal de la Sra. Margot Llobera Farré contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció de la Batllia per la presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable.

2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 17 de novembre del 2025.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat

Jean-Yves Caullet

Magistrat